

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

(ВЛАСНИК МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ДЕЛА)

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. ПРЕТПЛАТА СЕ ПОЛАЖЕ У НАПРЕД, И ТО НАЈМАЊЕ ЗА ПОЛА ГОДИНЕ, КОД СВИЈУ ПОЛИЦИЈСКИХ ВЛАСТИ, И ИЗНОСИ: 20 ДИНАРА НА ГОДИНУ ЗА ДРЖАВНА И ОПШТИНСКА НАДЛЕШТВА, А ЗА СВЕ ДРУГЕ ПРЕТПЛАТНИКЕ У ОПШТЕ 12 ДИНАРА ГОДИШЊЕ. ЗА ИНОСТРАНСТВО: ГОДИШЊЕ 24, ПОЛУГОДИШЊЕ 12 ДИНАРА У ЗЛАТУ. ПОЈЕДИНИ БРОЈЕВИ „ПОЛИЦИЈСКОГ ГЛАСНИКА“ НЕ ПРОДАЈУ СЕ. РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволео је, на предлог Председника Министарског Савета, Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за начелника треће класе полицијског одељења Министарства Унутрашњих Дела Манојла Лазаревића, начелника четврте класе начелства округа врањског.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 23. августа 1912. године, у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволео је, на предлог Председника Министарског Савета, Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за начелника прве класе округа крагујевачког Милорада А. Вујичића, начелника исте класе Министарства Унутрашњих Дела, с платом, коју је до сада имао, — по потреби службе, и

за начелника прве класе округа врањског Антонија Вилдовића, начелника исте класе округа крагујевачког, — по потреби службе.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 23. августа 1912. године, у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

О КРИВИЦАМА ОПШТИНСКИХ ЧАСНИКА ЗБОГ ПОВРЕДА ПРИВАТНИХ ПРАВА.

(СВРШЕТАК)

Нећемо се упуштати у оцену правности горње судске одлуке, ма да она није ван дискусије, јер оно што је истом нађено мора се сматрати као меродавно и једино правилно по закону. Изнели смо овај пример да обратимо пажњу онима, којима је овај лист поглавито и упућен, на правилну примену закона и рђаве последице које их могу снаћи услед

погрешног схватања своје дужности и погрешне примене закона, баш и при савесном вршењу дужности, због нехатних погрешака у истој, кад су оне такве да се могу квалификовати као *нехатна* кривица за коју закон прописује казну, кад се учини, као што је било у горњем случају.

Други пример:

б) ово дело из § 123. II одељка каз. зак. кад председник општинског суда и кметови изврше одмах своју пресуду по истујној кривици каквог лица, која није извршена према §§ 15. и 16. полиц. уредбе.

В. И. М. М. и Љ. С. — председник и кметови — суда општине Д. стављени су под суд и оптужени за то: „што су као часници суда општине Д. пресудом својом од 27. јануара 1908. № 105 казнили Н. В. и жену му Д. за дело из т. 1. § 385. к. з. са три дана затвора и одмах их лишили слободe, а које је дело кажњиво до 10 дана затвора и по §§ 15. и 16. полиц. уредбе та пресуда није извршена.

Оптужени су признали дело, али се бране да су пресуду извршили истог дана за то што су тужиоци Н. и Д. тога дана неколико пута противстајали одборницима, које је оптужени В. послао да изврше попис. По изреченој пресуди деловођа им је објаснио да се пресуда може одмах извршити а нарочито за то што је Н. раније био осуђиван за покушај убиства. Они су као неписмени људи послушали деловођу и осуђене притворили без икакве рђаве намере.

Првостепени суд својом пресудом нашао је:

У радњи оптужених што су тужиоце казнили за дело из т. 1. § 385. каз. зак. и казну одмах извршили и тужиоце притворили не давши им да се жале против пресуде надлежном суду стоји дело које се казни по § 123. II одељка каз. зак. у вези са § 132. а не дело из § 122. ист. зак. као што се то представља тужбом државног тужиоца.

То дело за које су тужиоци пресудом општинског суда од 27. јуна 1908. г. № 105. кажњени са по три дана затвора и која је пресуда одмах извршена, казни

се по § 385. са три до десет дана затвора и таква пресуда по §§ 15. и 16. полиц. уредбе није се могла одмах извршити. Но, како су је оптужени одмах извршили, то су учинили дело противзаконног лишења слободe. Али како нема доказа да су оптужени навалично ово учинили, већ су то могли учинити из нехата као нестручни људи и невични законима, а оптужени М. још као неписмен, то ово дело долази по кажњивости под II одељак § 123. каз. зак. у вези са § 132.

Постојање овога дела и кривична одговорност оптужених утврђује се њиховим признањем, — § 225. кр. суд. пост. и узимљући оптуженима у олакшицу: признање, т. 1. § 59. к. з. добро владање, т. 4. § 59. к. зак. и изазвано стање јер су се тужиоци тога дана противили власти неколико пута, т. 3. § 59. ист. зак. осудио оптужене свакога са по 25 дин. новчане казне коју ако не могу платити трећином свог имања да им се замени свакоме са по пет дана затвора.

Апелациони Суд одобрио је ову пресуду у погледу квалификације дела само је нашао: да оптужени немају олакшавну околност из т. 3. § 59. к. з. и за то је оптуженима повисно казну на по 40 дин. повчане казне или са по осам дана затвора.

в). — Кривица општинских часника за дело из § 125. II одељка каз. зак. кад предузимљући оштрије мере према каквом непослушном лицу исто буде повређено. —

Оптужени Р. Р. С. М. и С. Б. стављени су под суд и оптужени за то: што су 9. августа 1909. г. напали као представници општинске власти на противзаконни начин на тужиоца П. одузели му коња са патовареним стварима за наплату општинског приреза, па га том приликом тукли и по гласу лекарске сведошце нанели му лаку повреду тела, а сем тога лишили га и слободe, чиме су створили кривицу из §§ 122., 123. и 125. II одељ. каз. зак. у в. са § 132. ист. зак.

Оптужени Р. и С. М. не признају ни једно од представљених дела, нису тужиоца тукли, нити му ствари отели, већ

су само вршили званичну дужност казнивши тужиоца са 24 сахата затвора за то, што се противно и није хтео доћи у судницу кад је зват да плати прирез, који дугује општини, због чега је тужилац почео кукати кад је оптужени Р. наредио да иде у затвор на и тада није издржао затвор. Оптужени С. Б. признаје да кад му је оптужени Р. као кмет поново наредио да се тужилац са коњем доведе, кад је пошао и сам Р. он је понова ухватио тужиоцевог коња и повео судници, пошто га је силом окренуо. Кад се тужилац почео противити и бранити да се коњ води, да га је у том бранењу оптужени Р. ударио штапом по челу.

Бранилац оптужених у својој одбрани навео је, да не може постојати ниједно од представљених дела, јер и ако су оптужени употребили физичку силу према тужиоцу она је у овом случају била неизбежна.

Суд је нашао:

„Да овде према лекарској сведоци, казивању прив. тужиоца и осталим ислеђеним околностима, стоји дело из § 125. II одељка у в. са § 132. каз. зак. јер је испитом сведока утврђено: да је тужилац био зват да плати општински прирез, али пошто на позив није хтео доћи, оптужени су погрешно схватили своју дужност држећи да имају право да према тужиоцу због неодзивања на позив предузму оштрије мере т. ј. да га хапсе и туку.

Учиниоци су овога дела оптужени Р. и С. Б. што се доказује исказима сведока, — § 229. кр. пост. који под заклетвом тврде да су видели да је оптужени Р. ударио тужиоца по носу, а оптужени С. Б. да га је ударио песницом по глави, а опт. Р. још и штапом преко руке у општинској судници.

Односно оптуженог С. М. нема никаквих доказа да је учинилац овога дела, јер ниједан од испитаних сведока не тврди, да је и он тукао тужиоца, већ се на против испитима сведока под заклетвом утврђује да оптужени М. тада није ни био присутан.

Прелазећи на оцену постојања друга два представљена дела, суд је даље нашао:

Да нема никаквих доказа о постојању ни дела из § 122. ни из § 123. каз. зак. јер ничим није утврђено да су оптужени ма шта учинили да тужилац њиховим поступком нешто трпи, нити да су га навалично и противзаконно лишили слободе, што се тражи за постојање дела из § 122. и § 123. у в. са § 132. каз. зак. већ се на против пресудом суда општине А. од 18. августа 1909. г. № 3624, која је на закону основана, утврђује да је тужилац био кажњен са 24 сата затвора што је оптуженима псовао оца и матер и да исти казну није најзад издржао“.

С обзиром на олакшавне околности: добро владање, — т. 4. § 59. и изазвано стање, — т. 3. § 59. каз. зак. јер је тужилац псовао оца и матер оптуженима кад су га звали у судницу, суд је оптужене Р. и С. Б. за дело I из § 125. II одељ. каз. зак. у вези са § 132. ист. зак. осудио на казну свакога са по један месец дана затвора, а оптуженог С. Б.

чија кривица није доказана, ослободио као невиног. Све пак оптужене пустио је испод суђења за дела из §§ 122. и 123. каз. зак. за која је нађено да не стоје. Ову је пресуду одобрио и Апелациони Суд.

г) *Кмет чини кривицу из § 123. II одељка каз. зак. кад због непослушности казни какво лице са 24 часа затвора без претходног писменог саслушања непослушног лица.* —

А. Ј. кмет оптужен је за то: што је 19. марта 1911. године казнио са 24 часа затвора три лица не саслушавши их, а то је противно чл. 11. устава, — коју су казну ови и издржали, као што тврде акта, и тиме учинио кривицу из § 123. II од. каз. зак. у вези са § 132. ист. зак.

Оптужени је признао да је заиста тужиоце казнио са по 24 сата затвора за непослушност, али се брани да их је саслушао усмено, а не писмено.

Побуде пресуде:

„У томе што је оптужени према свом признању и осталом ислеђењу, 19. марта 1911. г. као кмет казнио са 24 сахата затвора тужиоце П. Д. и М. а није их писмено саслушао, противно члану 11. устава коју су казну сви и издржали, стоји дело казнимо по § 123. II одељку у в. са § 132. кр. зак.

„Кривична одговорност оптуженога доказује се његовим признањем које се слаже са осталим ислеђеним околностима. — § 225. кр. суд. пост.

С обзиром на олакшавне околности: признање и добро владање, — оптужени је кажњен са 20 дин. новчане казне у корист државне касе, што ако не могло платити трећином свога имања, да му се иста замени са четири дана затвора.

* * *

Сви ови примери кажњења општинских часника речито казују: са колико обазривости и пажње на закон и законске прописе, они треба да поступају сваки пут, при свакој својој акцији коју предузимљу у својој служби.

Нема сумње да је ово правилно вршење њихове службе често пута отежано услед непознавања множино законских формалности које треба испунити при каквој званичној радњи, и њихове нестручности у примени закона, што их, разуме се, не извињава. При свем том, те се погрешке услед нехатних незаконитости дају лако избећи, кад се сваки у вршењу службе руководи једино осећајем правде и објективности и кад је свака недопуштена побуда одстрањена.

М. М. Станојевић.

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

ИЗ РОБИЈАШНИЦЕ У ТИЉЕРИЈЕ

— Ж. Ленотр —

Једнога пролетњег дана, године 1801., стајало је много беспосличара пред Париским Судом, око „мале гилотине“; тако

су звали од дрвета направљено узвишење, на коме су показивали свету злочинце. „Изложба“ је била у то време допуна казне и у исто време и врло паметна обазривост: пре него што осуђеника пошљу на робију, излагали су га, по неколико сати, посматрању, на јавноме месту, тако да је свако могао добро да запамти његове црте и да га у случају бегства, позна. Али су те „изложбе“ биле тако честе, да нису изазивале Бог зна какво узбуђење: седећи на столицама, везани за какав стуб, осуђени су обично врло равнодушно трпели срамни ланац око врата; и није била реткост, видети их како гримасама или циничким шалама одговарају на иронична добацавања пролазећих.

Тога дана седели су на срамној столици један човек и једна жена. Човеку је било око тридесет година и био је леп, ратничкога изгледа и отменога лица; по каткад би нервозно покретао доњу усну. Над главом му је стајала цедуља, са објашњењем: да се он зове Пјер Коањар, рођен у Ланже-у и да га је суд осудио на четрнаест година форсиранога рада за крађу и превару. Жена је била његова саучесница, звала се Лиза Лорда, а била је осуђена на двадесет година робије у оковима. — После четири уобичајена сата, осуђенике скидоше са гилотине; девојку послаше у затвор Сен-Лазар, Коањара у Бисетр, да чека на поплазак „ланца“. Месец дана доцније везан са још двадесет другова, с тешким гвозденим ланцем око врата, под батинама чувара, он оде у Тулон на издржање казне.

Чудна одисеја једнога робијаша.

Пјер Коањар, син једнога виноградаря, био је дат, у својој петнаестој години, на занат код једнога шеширције. Али 1792. ступи он у добровољце и како је био леп човек, одредиле га у гренадире Конвента. Овај корпус елите био је састављен из чистих патриота. — Коањар ту направи рђава познанства и доби брзо жељу за уживањем и боспосличјењем. Али како његова мала плата није била за то довољна, он је почео поткрадати и тако је падајући из престапа у преступ. из отимања у превару, дошао на оптуженичку клупу, а одатле на робију на галијама.

У Тулону је упознао сву страхоту везивања ланцем (три педа дугим) са каквим другом — његов се друг звао Даријус — нагомилавања осуђеника у заразним ћелијама, црвене капе осуђених, форсиранога рада од јутра до мрака, без одмора и престанка; вечити црни хлеб и чорба од боба, ћолија за један покрет, батине за једну реч... После четири године Коањару се досади: он каза збогом Даријусу, прекиде ланац и побеже, рескирајући, ако га ухвати, да му метну зелену робијашку капу, т. ј. да буде осуђен на вечиту робију, или чак и на гилотину. Он успе да се дочепа поља, и чу три топовска пуцња који су — по тадашњем обичају — објављивали његово бегство, те он остаде сакривен неколико дана, за које време успе да

набави сељачко одело и перику, пређе целу Провансу, дочепа се Пиринеја и пређе у Шпанију. Био је спасен.

Али требало је живети; он ступи у војску генерала Миче, коју овај беше повео да брани Каталонију од трупа Монсејевих и Диезмових. бораше се храбро, доби за капетана, а затим за мајора. Под именом де Понтис издавао се за роялисту и причао, да је био ухваћен у некој завери и стрпан у Бонапартине затворе, па одатле побегло. — Године 1810. био је командант једног пука и кавалер ордена Алкантара и Светога Владимира.

Дозвољено је замишљати, да се је некадашњи робијаш, стављајући на груди ове знаке почести, слатко смејао у себи.

Некадашњи Коањар, а сада хидалго Понтис, упознао се је у Барселони са Розом Марсен, која је пре тога била неколико година у служби код једнога скоро умрлог старог француског емигранта, графа од Свете Јелене. Она је остала без каквих средстава за живот, осим неколико накита и једног печата са оружјем њенога бившег газде. Коањар је узео к себи, и од тада је обазриво додавао своје имену звучну титулу од Свете Јелене. Командант Понтис од Свете Јелене! То је мирисало на стару Француску, и осигурало би староме гренадиру Конвента лепу будућност код Бурбона у Шпанији, да му судбина није била неверна.

Цело Пиринејско полуострво било је заузето Наполеоновом војском. Заробљен у једној битци, Коањар би одведен у у француски логор; тамо је ризиковао или да каже ко је, па да буде враћен на галије, или да буде као емигрант стрељан, што се борио против Француске. Сваки други би ту рђаво прошао. Али наш робијаш имао је самопоуздања и умешности, а осим тога смео је смело да обмане, што је у овом случају вредело више него чиста савест. И тако се он са врло великом коришћу спасао. Он се толико допао генералу Султу, пред кога су га одвели, и који је себе сматрао за доброг познаваоца људи, да га је овај чувени ратник превео у француску војску, и поставио за команданта стотог пука. У то време, када су ратни лозови фантастично скакали, бивши друг робијаша Даријуса требао је само да живи, па да једнога дана постане маршал Француске, принц, или чак као по неки другови, краљ какве посредне провинције.

У аудијенцији код Краља.

Али је њега чекала друга судбина. Дођоше рђави дани. Звезда Наполсонова поче да бледи, француска војска мораде напустити Шпанију, и ускоро се је чуло да ће Француска бити враћена Бурбонима, јер је Наполеон абдицирао. Луј XVIII је био краљ; ратови су били свршени и стари ред повраћен. То се Коањару није допадало. Зар да се задовољи скромном мајорском пензијом? Зар да се реши да живи у миру, да гаји своју баштицу и сећа се старог позива? Обазривост му је то саветовала; јер, тражити какав видан положај у времену кад осетљива и оштроумна аристократија са свију страна

тражи своја стара права, било би опасно. Коањар се посаветова са Розом Марсен, која га не беше напустила, и реши се најзад дрско да се настани у Паризу, под именом графа од Свете Јелене.

Из почетка, у нереду Ресторације, све је ишло добро. Тодико је фантома тада изашло из толико заборављених гробова, да на њих нико није обраћао пажњу. Из свију крајева Француске појављивали су се представници великих руинираних породица, или угашене славе, тражећи ко своја конфискована имања, ко свој положај на двору, а који пак положај у војсци, номајући друге препоруке до те, што је изгубио све сроднике на гилотини, или што је викао *Живео краљ*. „сасвим тихо“ за време Узурпаторове владе.

Граф од Свете Јелене није тражио ништа друго, до да изјави Његовом Величанству готовост да умре за краљевску ствар. Краљ прими врло пријатно овога „потомка“ старих јунака, и Коањар је морао да осети особито узбуђење. Док је накићен ордењем и гурајући највећу господу пролазио кроз оне Тиљерије, у којима је некада, као прост гренадир, чувао стражу на вратима Комитета за чување реда.

Али ма колика да је била његова смелост, ипак је знао да ће доћи тренутак, кад ће морати оправдати своје име, и с тога се реши да набави хартије за идентификавање. Роза Марсен се сећаше да је прави граф од Свете Јелене водио порекло од Сен-Пјер-Дишмен-а, села у Вандеји, чије су архиве мора бити изгореле за време Револуције. Коањар се с тога обрати тамошњом кмету, који му одговори да је архива недирнута, али да у њој није било имена Свете Јелене. Стари робијаш остаје без каквих хартија све до године 1814, када чу да су Пруси запалили Соасонску општину и да ни једна хартија није спасена.

Лажни граф од Свете Јелене отпутова одмах за Соасон. Сиђе у крчму *La grosse-tête*, наручи богат ручак, нареди да зовну крчмарицу, збуњену доласком тако великог господина, који на својој униформи, поред крста Св. Луја, носи крст Легије части и много друго ордење. Један лакеј стоји попизно иза његове столице; јер, је за ту улогу, Пјер ангажовао свога брата Александра, рђавог човека, који је пробао разне занате, и нигде се нија скрасио.

Фамилијарним тоном, племнито путник запита крчмарицу да није чула за један догађај, који се догодио пре четрдесет пет година у њеној крчми: једна врло велика дама, путујући са својим мужем и свитом, зауставила се у крчми *La grosse-tête*, и ту донела на свет једног сина.

„Та је дама била моја мати, добра жено, додаје добродушно граф од Свете Јелене, а дете, то сам ја.“

Крчмарица је збуњена чашћу коју је учинио њеној кући један тако велики господин, да ту први угледа света; али ипак признаје да никад није чула за тај догађај. Граф, продужујући причу, каже да је у тамошњој цркви крштен, и да данас остаје једино зато у Соасону да види место у коме је рођен и да узме, помоћу

регистра општинског, своје крштено писмо. Хоће да види који су му били сведоци у цркви и, ако су у животу да их богато награди. Али му на то крчмарица рече да ће то тешко ићи, јер су сви стари регистри изгорели, што ствара многе непријатности тамошњим људима.

Граф је то и очекивао; он показиваше велико негодовање и праћен лакејом оде у општину, распитиваше се код чиновника, увери се да ништа није спасено, тражаше доказе, бешњаше, обавештаваше се, и тек се онда умири, кад му рекоше да се крштено писмо може заменити сведочанством познатих лица. „Господин граф треба само да се обрати своме нотару и, на потпис шест часних сведока, добиће документа“, рекоше му у општини. Он се одмах врати у Париз и код нотара Моранда, сведочанство је после неколико дана написано и потписано најлепшим именима. Не зна се која су та имена, али је сигурно да су се под њима крили графови другови са робије: Ле Гро, Ла Рускај, „Млинару син“ и други, које је овај нашао на париској калдрми и узео за ту сврху.

Дакле сад му нико ништа није могао. Али једнога дана Наполеон побеже са острва Елбе и за двадесет дана поврати своје царство. Овај акт тога великог човека поремети многе људе; али нико није био толико уплашен, као граф од Свете Јелене.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

ВИДОКОВИ МЕМОАРИ

(НАСТАВАК)

У публици се чују гласови које су пустили полициски чиновници да сам ја навео доктора Терија и да сам му, тако рећи, утрапио у руке алатке за прављење лажног новца. Нека се читалац сети онога што ми је код Бујена одговорио кад сам покушао да га одвратим од те кажњиве радње, и онда нека цени да ли је Терије такав човек да се може навести.

У једној престоници тако многољудној као што је Париз, има прилично сумњивих места; то су она места где се покварени људи састају. Да бих те људе могао видети и надзиравати, ја сам намерно посећивао сва та места мењајући често име и одело као човек, коме је потребно да се сакрије од полиције, и сви крадљивци, које сам тамо виђао, мислили су да сам од њихових. Уворени да сам утекао из каквог затвора, они су се марљиво трудили да ме чак и крију, јер не само што су имали у мене поверења него су ме и волели; они су ми такође казивали своје планове и само зато, да се не би излагао већој опасности, пошто сам побегли хапсеник, нису ме позвали да учествујем у њиховим делима. Међутим, као што ће се видети даље, нису били сви водили рачуна о томе.

Било је већ неколико месеци како сам се био предао тајним истраживањима кад случајно еретнем Сен-Жермена, онога

које је својим посетама толико пута запрепашћивао. Са њим беше неки Буден кога сам виђао као ресторатера у улици Прувер, и кога сам познавао као што се обично познаје кафеџија код кога с времена на време свраћамо да се за паре поткрепимо. Он ме је лако познао и приђе ми онако, фамилијарно, али ја га примим хладно. „Јесам ли вам што учинио, рече ми он, те ми тако одговарате? — Не, али сам дознао да сте били полицијски шпијун. — То је истина, био сам полицијски шпијун, али, кад дознао узрок, сигуран сам да ми нећете замерити. — Тако је, прихвати Сен-Жермен, нећеш му замерити. Буден је добар човек, ја јемчим за њега као за себе. У животу има често ствари које се не могу избећи. Буден је примио то место, о коме ти говориш, само да би могао спасти брата, а ти треба да знаш, да ј' он рђав, ја му не бих био пријатељ.“ Примио сам објашњење Сен-Жерменово као умесно и општио сам са Буденом.

Сен-Жермен ми је испричао шта је радио од последњег одласка који ми је учинио толико задовољства. Пошто ме је похвалио како сам вешто утекао каза ми да је, кад сам ја затворен, добио старо место, али да га је изгубио поново и да је остао на улици.

Замолно сам га да ми каже што о Блондиу и Дилику. — Мој пријатељу, рече ми он, обојица су погубљени у Бове-у. Кад рече да су ова два разбојника искусили казну за своје злочине, било ми је још једино жао, што гилотина није одрубилa главу и њиховом саучеснику.

Пошто испразнисмо неколико флаша вина ми се растадосмо. Видећи ме рђаво обученог Сен-Жермен ме на растанку упита шта радим, и, кад му ја рекох да не радим ништа, он ми обећа да ће водити рачуна о мени ако се укаже нека прилика. Приметим му да је боље да се не састајемо одмах јер нас могу похватати. — Видећеш ме кад ти хоћеш, рече ми он; ја чак тражим да ти к мени дођеш. Кад сам му то обећао даде ми адресу, а не запита ме за моју.

Сен-Жермен није више за мене био страхан и решим се да га не губим из вида, јер ако хоћу да гоним злочинце нико није у мојим успоменама јаче записан него он. Одлучно сам се да спасем друштво од једног таквог неваљалца који су тад плавили престоницу. Беше то једно време кад су се крађе свију врста страшно умножиле, није се говорило ни о чему другом до о однетим стварима, пробијеним дућанима и о обореним затварачима. Више од двадесет фењера били су једно за другом однесени из улице Фонтен-о-Роа и никако се није могао пронаћи крадљивац. За читав месец дана полицијски службеници су постављали у тој улици заседе, али баш прве ноћи, кад су заседе дигнуте, фењери су опет однесени. Изгледало је то као неко зачакивање полиције. Онда узмем ја на себе да крадљивце похватам и, на велико незадовољство свих Аргуса са која Нор, за кратко време успем да их предам правди и сви буду осуђени на робију. Међу њима био

је један који се звао Картуш. Не знам дали је на њега утицало име или је имао нечега наслеђеног; може бити да је био потомак чувеног Картуша. Остављам генералозима да реше то питање.

Сваки дан сам чинио открића; у затвор су улазили готово само људи који су по мојим обавештењима похватани, а никоме од њих не падаше на памет да што на мене посумња. Ја сам обично тако радио да се није могло ништа дознати о мојој улози; готово сви које сам познавао сматрали су ме као најбољег друга, а неки су се сматрали још за срећне да ми казују своје планове и за задовољство да опште самном, макар да ме само питају за савет. Обично сам се с њима састајао иза варошких зидова. Једнога дана кад сам ишао путем ван вароши застуави ме Сен-Жермен; Буден беше још с њим. Позваше ме да ручамо: примим, и о вину они су имали част да ми предложе да будем трећи у једном разбојничтву. Требало је „експедирати“ два старца који су заједно становали у кући у којој и Бурден, у улици Прувер. Сав дршћући од овог њиховог поверења благосиљао сам вишњу силу што их је упутила к мени. Прво сам се устезао да уђем у овај њихов план, али на крају направим се да пристајем, и уговорисмо да се само чека згодан моменат да да се изврши. Пошто смо тако уговорили ја кажем Сен-Жермену и његовом другу до виђења и, решен да спречим злочин, похитам и известим г. Ханри-а, који ме позва одмах да би чуо најситније појединости о предмету за који сам му јавио. Он је прво хтео да се увери да ли сам ја доиста позван или, може бити, да сам из рђаво схваћене ревности прибегао провокацији. (навођењу) љутио сам се на то, јер нисам имао никакав други подстрек, и он прими моју изјаву као истиниту и рече ми да је задовољан, али ми ипак одржа један говор о агентима провокаторима, који ми прође кроз целу душу. „Запамтите, рече ми г. Ханри на завршетку, да су провокатори у друштву највећа божја казна. Кад у друштву нема провокатора злочине врше само одважни, јер их само они и могу смислити. Слаба бића могу се навести, подстрекнути, и да их човек упропасти често је довољно само наћи ослонац у каквој њиховој страсти или у њиховом самољубљу, али у том случају, онај, који употребљава то средство, јесте звер човек, он је прави кривац и њега треба хватати. У полицији, додаде, он боље је не радити ништа него радити то“.

Ма да ми ова лекција није била потребна ипак се захвалим г. Ханри-у, који ми препоручи да одмах идем за овим разбојницима и да их на сваки начин спречим да не изврше намишљено дело. „Полиција, рече ми он још, установљена је колико да уништава злочинце толико исто и да их благовремено спречава да не чине кривична дела, и боље је увек радити пре него после.“ По упутствима, која ми је дао г. Ханри, оставио сам да прође један дан а да се не видим са Сен-Жерменом и Буденом Рачунао сам, зато што је то дело требало да им до-

несе доста пара, да се неће зачудити ако будем мало нестрпелив.“ Кад ће већ једном да буде упитао сам их сваки пут кад смо били заједно. — Кад? одговараше ми Сен-Жермен; Крушка још није зрела, а кад буде време, додаде он показујући на Будена, овај ће те извести.“ Имали смо још неколико састанка, али се ништа не реши; упитам их још једном као обично. „Ето, сутра, одговори ми Сен-Жермен, ми ћемо те чекати, па да тачно решимо“.

Уговорисмо да се састанемо ван Париза и на уречено време скуписмо се. „Слушај, рече ми Сен-Жермен, ми смо размишљали о ствари, она се не може извршити сад, али ми имамо да ти предложимо једну другу, и ја ти унапред кажем да будеш искрен и да одговориш одмах са да или не. Али пре но што почнемо разговор о предмету, који нас је довео овде, морам ти поверити нешто што смо дознали јуче. Каре, кога си упознао у Тврђави, каже да си ти остао био у Тврђави под условом да служиш полицији и да си тајни агент“.

На ове речи „тајни агент“ стаде ме нешто гушити, али брзо се повратим и за срећу они не приметеше ништа и ако ме је Сен-Жермен посматрао и очекивао шта ћу одговорити. Присуство духа које ме није никад остављало, поможе ми да нађем одговор. „Изненађујем се, рекнем му што ме сматрају за тајног агента, знам избор те приче. Ти не знаш, ја сам требао бити преведен у Бисетр, на путу сам утекао и остао у Паризу јер нисам имао чиме ићи даље; човек мора да живи где има прихода. За несрећу ја сам био принуђен да се кријем и пресвлачећи се сачувао сам се од потера. Али, увек има по некога који ме познаје, на пример они с којима сам живео у пријатељству, зар међу њима није се могао наћи неко, који би, из ината или из користи, желео да ме достави те да ме ухвате? Да бих се од тих обезбедио увек сам онима, за које сам мислио да то могу урадити, говорио да служим полицији. — Ето, који је исправан! прихвати Сен-Жермен; ја ти верујем и за доказ да имам поверење у тебе упознају те са оним што имамо да радимо вечерас. На углу улице Енџен и Отвил станује неки банкар пред чијом кућом има доста велика башта, која нам може корисно послужити и за напад и за бегство. Данас банкар није код куће, а касу, у којој има много злата, сребра и папира, чувају само два човека; решили смо да је похарамо још вечерас. До сад нас има тројица ти ћеш бити четврти; ми смо рачунали на тебе, а ако би одбио доказао би да си тајни агент“.

Не знајући шта ће још бити ја пристанем одушевљено. Буден и Сен-Жермен изгледаху да су задовољни. Ускоро дође и трећи кога нисам познавао. То је био неки Дебен; и ако је имао породицу ипак је се заборавио те су га ови неваљалци навели на зло. Поче се разговор, говорило се о свачему, а ја сам премисљао како да се похватају на делу, али сам се веома изненадио кад нам приликом плаћања трошка Сен-Жермен рече: „Пријатељи, кад је у питању глава, треба

бити обазрив; данас ћемо извршити уговорено дело, а да би успели сво како сам ја решио и сигуран сам да ћете ви сви одобрити. Око поноћи ми ћемо сви четворица ући у кућу; Буден и ја узимамо на себе унутрашњост, а вас двојица останите у башти спремни да нам помогнете у случају потребе. Ако нам овај посао пође за руком, као што ја мислим, имаћемо од чега живети дуже времена. Али за нашу узајамну сигурност потребно је да се не растајемо до часа извршења дела“.

Како сам се ја правио да нисам добро чуо, Сен-Жермен понови ову последњу реченицу. Сад, помислим у себи, не знам како да се извучем; шта да радим? Сен-Жермен је био човек врло дрзак, жудан новца и увек готов да пролије много крви само да до њега дође. Није било још десет сати пре подне, до поноћи било је још дуго, те сам се надао да ћу за време докле чекамо улучити неки прилику да се искрадем и да известим полицију. Ма шта да буде нисам имао куд, пристао сам био на предлог Сен-Жерменов и нисам му ништа приметно ни на ову смотреност, која је била најбоље јемство да неће нико одати ствар. Кад је видео да смо сви његовог мишљења Сен-Жермен, који је својом одлучношћу и разумношћу био стварни вођа дружине, рече нам са неколико речи да је задовољан. „Мило ми је рече он, што сте такви, а што се тиче мене ја ћу чинити све што од мене зависи да заслужим да будем дуго ваш пријатељ“.

Договорисмо се да сви идемо у његов стан и од улице Сен-Антоан поседмо у један фијакер који нас одвезе до пред његова врата. Стигав попесмо се у његову собу где смо требали остати до поласка. Затвор и између четири зида, лице у лице са овим разбојницима, нисам знао коме свецу да се молим; било је немогућно наћи неки изговор за излазак.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I

Председник општине гуњачке, у срезу азбуковачком пита:

I

По § 6. грађ. с. п. кметови села, који општину сачињавају, суде са два одборника или два часна грађанина спорове у свом селу до 10 дин. закључно, — а по § 13 грађ. с. п. пресуда кмета селског одмах је извршна. Закон о таксама код оп. власти, тбр. 359 у спору предвидио је под за^а до 20 дин. таксу у 1 дин. Кад је овако прописао закон о таксама долази питање: може ли оп. суд наплатити ову таксу од једног дин. коју селски кметови суде и наплаћују без писмене пресуде; исто тако потребно је знати и то, кад је општина састављена из једног села и нема другог села, могу ли кметови судити оваке спорове до горње вредности.

II

По члану 110 закона о општинама, кмет може непослушног казнити осудити на 24 сата затвора, или од 1 до 5 дин. новчане казне. — и пресуда је извршна, а по чл. 111 истог закона извештавају оп. суд, који уводи у протокол суђења. Појам непослушности много је растељив и неограничен, и може се у овоме често учинити злоупотреба дане им власти, и оваке казне један грађанин може искусити половину дана у једној години, и неједнако се ово може код кметова примењивати по личном расположењу, независно од суда и жалбе; исто тако није јасно речено, какво саслушање за ово треба имати, и требају ли докази па да неко буде кажњен, а да се не би повредила уставна права грађана.

Молим Уредништво Полиц. Гласника за објашњење и мишљење по овој старри.

— На ова питања одговарамо:

I

По чл. 24. закона о општинама од 24. марта, 1866 г. за место, из којег је главни кмет (председник) није биран кметовски помоћник, па је, по томе, по чл. 41. истог закона, председник и био прва месна власт у селу из којег је он.

Ови кметови (председници) и кметовски помоћници, имали су по чл. 41. поменутога закона право суђења за потрице до 100 гроша чаршијских, а сем тога помирљиво су расправљали тербе, које би се породило због њива, крчевина, забрана и других сличних потраживања.

Пресуде за потрице постајале су извршне, а оне друге тек онда, кад их општински суд одобри.

Изменама § 6. т. д. грађ. суд. поступка од 17. јануара 1876. дато је право сеоским кметовима, кад је општина састављена из више села, да суде грађанске спорове до 10 динара остављајући и даље и оно право из чл. 41. зак. о општинама.

О местима, која су сама сачињавала општину, као што су вароши и велика села, закон није истина, можда изречно рекао, али је очигледна ствар, да је ту суђење оставио самим општинским судовима.

Потврде за овако гледиште налазимо донекле у последњем ставу § 13. грађ. суд. поступка, који такође помиње само пресуде сеоских кметова, а то се види и из чл. 103. и 109. закона о општинама, где се предвиђају дужности председника општине, али где се о суђењу до 10 динара не вели ништа.

Не би се, у осталом, могла ни објаснити потреба, да се ова суђења пренесу на поједине кметове и у оним местима, где постоји општински суд, као непосредна местна власт, нити би се то дало поклопити са чл. 100. зак. о општинама.

Према томе, кметови оних општина, које су састављене из једног села или вароши, имају учешћа у суђењу ових спорова до 10 динара само као чланови општинског суда.

Ово исто важи и за случајеве из чл. 24. и 26. зак. о чувању пољског имања. Такса за њихове пресуде не би се могла наплаћивати, кад се у т. 359. говори о

суђењу код општинских судова, а не и кметова.

II

Уставом од 5. јуна 1903. године, који у своме члану 11. поставља правило, да нико не може бити осуђен, докле не буде *надлежно саслушан* или законим начином позван да се брани, уведен је у живот закон о општинама од истог дана, који у својим члановима 109. и 110. дозвољава, да кметови и председници могу изрицати извесне казне над непослушнима, и да су њихове пресуде одмах извршне.

С обзиром на прилике, у којима се налазе председници и кметови кад изричу казне у смислу чл. 109. и 110. закона о општинама, не може се тражити, да они воде формалне извиђаје, какви се траже полицијском уредбом и кривичним судским поступком.

То се не може, велимо, тражити од њих, јер они ове казне махом изричу ван општинске суднице, много пута и ноћу, н. пр. приликом гашења пожара, у пољу приликом разних извиђаја, кулука и томе слично, те је физичка немогућност да се непослушни писмено саслушавају и пресуде доносе, него је довољно кад се *усмено позову од стране кметова или председника да се бране за непослушност*, па се они, по оцени ових, не могадну одбранити.

Овакав поступак задовољавао би чак и наређења чл. 11. Устава, јер се и тамо само тражи да се некоме пружи могућност одбрана, а не вели се на који ће начин она бити.

Ако би се хтело рећи, да је то регулисано полицијском уредбом и кривичним судским поступком, онда се на тај приговор пружа тај одговор, да је законодавац овим специјалним законом пружи ова права кметовима и председницима и поред овакве уставне одредбе, и да је овакав закон обвезан и за власти и за све остале, све и да би био у супротности са самим Уставом.

Према томе могло би се истаћи питање: да ли закон одговара одредбама уставним, али се никако не би могла оспорити његова важност, кад му не оскудевају услови из чл. 35. Устава, пошто су вршеном ревизијом закона о општинама од 1903. и 1905. па и оном од 24. децембра 1909. године ипак задржате одредбе из чл. 109. и 110. истог закона.

Из ових разлога погрешно је поступање ових првостепених судова, који у опште улазе у оцену ових пресуда кметовских и председничких, по жалбама осуђених, па их чак и ниште, јер они на то немају права, пошто су ове осуде извршне и против истих нема места жалби.

Наравно, да се судска надлежност не искључује у случајевима чл. 28. Устава, кад се подигне тужба против поменутих часника, ако они нису пружили могућност дотичнима да се *умесно бране*, или су учинили какву другу повреду права појединаца својим незаконитим радом.

Кад је, дакле, закон о општинама донесен суделовањем оба законодавна фактора (чл. 35. Устава), онда је он по чл.

117. Устава обвезан и за судове и они га морају вршити онако, како он гласи, све догдла, докле се не би укинуо на начин, који одређује чл. 116. истога Устава.

Наређење чл. 9. Устава, нема ничега заједничког са случајевима из чл. 109. и 110. јер оно говори о *притвору* а овде је у питању *осуда*.

Према овоме, кад год има оправданих разлога, кметови и председници могу изрицати усмене осуде по чл. 109. и 110. поменутога закона, пошто кривца позову *усмено да се брани*, па нађу да он свој поступак није могао оправдати, а осуда је међутим, неопходно потребна ради реда, безбедности или одржања угледа власти.

За овакав законити рад они не би требали одговарати, ма да многи државни судови другчије гледају на ову ствар

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА И КАСАЦИОНОГ СУДА

Један случај из примене закона о сувоземним јавним друмовима.

Окружна скупштина једног округа, донела је одлуку да се извесни путеви не примо за окружне путеве, већ да остану или државни или општински.

Надзорна власт налазећи да је ова скупштинска одлука противна чл. 2. зак. о јавним сувоземним путевима задржала је од извршења. И Министар Унутрашњих Дела, усвајајући ово решење надзорне власти, послао је предмет Државном Савету у смислу чл. 14. зак. о уређењу округа и срезова.

Државни Савет разматравши овај предмет нашао је: да решење надзорне власти не одговара закону, јер ови путеви према чл. 2. закона о јавним сувоземним путевима треба да дођу у ред државних а не окружних путева, и да према томе и њихово одржавање у исправном стању не може пасти на терет округа, већ на терет државе, с тога је, а на основу чл. 14. зак. о уређењу округа и срезова донео одлуку: да се решењем надзорне власти поништи.

Одлука од 10. августа 1912. г. Бр. 5969.

Имају ли полицијски чиновници право на подвознину, кад врше службени посао ван круга њихове редовне службене дужности?

Решењем Министра Народне Привреде од 7. јула 1910. г. № 2311, одређен је Љ. К. начелник среског, за члана комисије за процену штете причињене Бор. Рудником околним селима.

По свршеном послу Љ. К. обратио се Министарству Нар. Привреде, да му се исплати 118 дин. на име дневнице и подвознице.

Министар Народне Привреде признао му је само право на дневнице у 60 дин., а од осталог тражња одбио га је на основу чл. 27. зак. о дневници, подвозници и селидбини држ. чиновника, пошто он ужива стални годишњи додатак за држање коња и путовање по срезу, у коме је и овај посао вршио.

По изјављеној жалби Државни Савет поништио је ово решење Министарство са ових разлога:

Кад се из аката види, да је жалилац решењем Министарства Нар. Привреде од 7. јула 1910 год. № 2311, одређен за члана комисије за процену штете причињене Борским Рудником околним селима, онда жалиоцу припада право на подвознину по чл. 1, 5, и 9. зак. о путници и селидбини држав. чиновника, пошто је он овај посао вршио ван места свога становања и који не спадају у његову редовну службену дужност као начелника среског, што му је и сам Министар у свом решењу признао, јер му је признао право на дневницу по чл. 13. пом. закона и исту исплатио. И кад је жалилац по самом признању Министарством, имао права на дневницу, онда је морао имати права и на попутнину — километражу, те му министар није могао ово право оспоравати на основу чл. 27. пом. закона, кад жалилац овај посао није вршио у својој редовној дужности зашта има свој додатак, већ је као комесар вршио сасвим засебан посао који по закону не долази у делокруг начелника среског.

Одлука од 3. августа 1912. године Бр. 4500.

За наплату општинског дуга не може се узети у опис и продати општинска шума без одлуке збора, одобрења Министра Народ. Привреде и Државног Савета.

Извршном пресудом неготинског првостоп. суда од 1. маја 1910 г. Бр. 10004, осуђена је општина голубачка да плати Ј. М. дуг у 3865.25 дин.

За наплату овога дуга начелник среза поречком узео је у попис и продао општинску шуму, коју је купио М. Ј. из Голубиња. Противу продаје није било жалбе у законом року.

Ну Министар Народне Привреде према чл. 2 и 62 закона о шумама, наредио је да се продаја ове шуме задржи од извршења и да се дуг што га општина има плаћати по судској пресуди, исплати из готовог новца што га општина има, налазећи да је одређивањем да се шума прода повређен чл. 62 закона о шумама а да се тиме изигравају и законска наређења о претходном одобрењу продаје од стране Државног Савета (чл. 33. закона о општинама) и Министра Нар. Привреде (чл. 69 закона о шумама и 39. правилник о сечи шума).

О овом известио је решењем и купца и општину.

Против овога решења изјавили су Државном Савету жалбу и купац и пуномоћник општински, и у жалби наведи: да је Министар овом својом одлуком прекорачио круг своје власти, јер је решавао о предмету о коме није имао права да решава, пошто је по §§ 501. и 502 грађ. суд. пост. само суд надлежан да оцењује је ли продаја правилно извршена или не; да је позивање Министарство на чл. 2 и 62 закона о шумама неумесно; и да је новац што га општина има, према

одлуци Министра Просвете, искључиво намењен за подизање школско зграде.

Државни Савет нашао је да је решење Министарства на закону основано, па је жалба као неумесне одбацио.

Одлука од 24. августа 1912. год. Бр. 6516.

Случај спора око надлежности за разматрање решења Управе гр. Београда. (Сукоб о надлежности између Министра Ун. Дела и Министра Грађевина).

Пресудом Суда општине града Београда од 19. септембра 1911. г. Бр. 20498. кажњен је Н. Н. трг. из Београда, са 100 дин. новчане казне на основу чл. 3. грађевин. закона, §§ 4. и 25. полиц. уредбе зато, што је на свом имању без дозволе подигао једну зграду за становање противно чл. 4. тач. 1. грађев. закона.

Решењем Управе града Београда од 18.-XI-911. Бр. 145. оснажена је пресуда суда општине града Београда с тим да казна по истој буде 50 а не 100 дин.

Противу овог решења Н. Н. је изјавио жалбу Министру Грађевина, коју је Управа гр. Београда решењем својим од 28.-I- 912. Бр. 45. одбацила као неблаговремено поднету, пошто није надлежној власти поднесена у року од три дана од дана саопштења.

И противу овога решења изјављена је жалба Министру Грађевина. Но, Министар Грађевина није се ни упуштао у разматрање исте налазећи да он зато није надлежан воћ Министар Ун. Дела. Како се и Министар Ун. Дела огласио за ненадлежног, Министар Грађевина упутио је цео предмет Држав. Савету да он одлучи ко је надлежан.

Државни Савет разматрао је предмет овог сукоба о надлежности па је нашао:

Да се из пресуде суда општине града Београда од 19.-IX-1911. год. Бр. 20498, која је над жалитељем Н. Н. изречена, види, да је он кажњен за дело из чл. 3. и 4. тач. 1. грађев. закона за град Београд. Па како је за разматрање пресуда и решења као и за сва питања која се расправљају таквим решењима по чл. 8. и 35. поменутога закона надлежан Министар Грађевина, — то је Државни Савет на основу тач. 7. чл. 144. Устава, тачка 7. чл. 5. закона о уређењу Државног Савета и чл. 32. свога пословника решио: да је за расправу покренутог питања надлежан Министар Грађевина.

Одлука Државног Савета од 24. августа 1912. год. Бр. 6483.

К. И. Б.

Разумевање § 673 грађ. законика. — Рок тужбе за прече право куповине.

(Одлука опште седнице Касац. Суда од 24. априла 1912. г. Бр. 5294.)

Светислав Т. у тужби навео је, да је његов отац Михаило Т., продао једну њиву Мих. Првуловићу, но да он, као син продавчев, према § 673 грађ. зак., има прече право откупа овог имања; па је молио суд да пресуди: да он има прече право откупа поменуте њиве, по-

лажући у депозит 930 дин., као погођену цену спорне њиве.

Првостепени је суд пресудио био: да се тужилац Светислав од тражења пречег права откупа означеног имања одбије, као тражења нишчелог. Апелациони суд одобрио је био ову пресуду.

Но, по жалби тужиоца Касац. Суда је Суд поништио ову пресуду Апелационог Суда са ових разлога:

Смисао наређења § 673 грађ. зак. да се тужба за прече право куповине има поднети за 30 дана од дана судом потврђене и објављене продаје јесте тај, да тај рок почиње од дана судом потврђене тапије о преносу имања, јер се према наређењима §§ 292.—295. грађан. зак. пренос непокретног имања искључиво врши пренашањем и потврдом тапије, зато је потребно да Апелациони Суд, с обзиром на овакво разумевање наведених законских прописа оцени, да ли је тужилац изгубио право на тужбу за прече право куповине, а ово тим прешто је уговор о продаји и куповини закључен између купца Првуловића и продавца Михаила Т. потврђен само неспорним судијом, од кога је одузета надлежност потврђивања тапија, а не судом, коме је то стављено у дужност.

Апелаци. Суд није усвојио ове примедбе, већ је дао следеће против-разлоге: Апелаци. Суд у пом. својој пресуди § 673. грађ. зак. а у изразима: „за 30 дана од времена продаје судом потврђене и објављене тапије“, дао је смисао тај, да одређивање рока за подношај тужбе о праву прекупа, по суштини својој значи то, да се тај рок има да рачуна од дана када је продаја постала јавна. Дакло, за тај рок мородаван је дан сазнања за извршену продају, а тај дан сазнања узима се да тече од дана када је суд продају потврдио. У овом конкретном случају од дана када је неспорни судија потврдио уговор о куповини и продаји, јер смисао наведенога законског прописа није тај да се судска потврда мора односити само у погледу издања тапије па да се тај рок има рачунати да тече од дана када је тапија судом потврђена, већ да се односи на сваку судску радњу, која има за предмет потврду оваквих правних постова.

Међутим одлење Касац. Суда ово питање о дану када се тај рок од 30. дана у § 673. грађ. зак. има да рачуна, узима сасвим друго становиште. Оно налази, да тај рок почиње од дана судом потврђене тапије о преносу имања, а не од дана судом потврђеног уговора о куповини и продаји, као што Апелаци. Суд узима, налазећи за разлог то, што се према наређењима §§ 292.—295. грађ. зак. пренос непокретног имања искључиво врши пренашањем и потврдом тапије.

Разумевање § 673. грађ. зак. овако како је то учинило одељење Касац. Суда Апелаци. Суд налази, да није у духу нашег закона, а то са ових још разлога: По нашем грађ. законнику, пренос непокретног имања не врши се искључиво пренашањем и потврдом тапије од стране суда, а то се јасно види из одредаба

§ 285. и § 286. грађ. зак. Тако, по § 285 „оне ствари које имају већ господара, могу се прибавити кад законим начином од једног прођу на другог,“ — па одмах у следећем пропису § 286. даље стоји: „Ово (т. ј. законом прибављање ствари) бива или кад два или више њих међу собом уговор учине или кад ко наредбу учини на случај смрти или кад судија тако реши или кад закон сам тако одређава.“

Постављајући у ова два прописа опште принципе о прибављању ствари деривативним начином, законодавац је даље у § 292.—298. гр. зак. регулисао специјално питање о прибављању непокретног имања, па је у поменутих прописима као и решењу од 16.-IV-1850. В№ 571. (Збор. V стр. 126), установљавајући баштинске књиге наредио, да, пренашање непокретних добара неће имати силу и важност ако се такво није у баштинске књиге увело.“

Но, одмах по том, не могући да одмах уведи баштинске књиге, да би задовољио ону потребу којој би баштинске књиге имале да служе, законодавац је издао друго решење од 13. јуна 1850. г. В№ 1197 (Збор. V стр. 259.) у коме наређује: „да до установљења баш. књиге... судска потврђења тапија и других уговора о преносу права притежања имају ону исту правну важност коју и убаштињење по §§ 292. и 298. грађ. зак. имају“...

Дакле, место баштинских књига, законодавац је сада установио извесну групу исправа, које би представљале баштинске књиге, до установе ових, а то су: тапије и други судом потврђени уговори о преносу. Из овога се јасно види да законодавац ни једној ни другој групи исправа није дао какво првенство, нити је пак међу њима учинио какву разлику. Он их је узео да само привремено заступају баштинске књиге, а као гаранцију за цуноважан пренос некретних ствари, законодавац се задовољио само у судском потврђивању тих исправа...

Према овоме, када како судом потврђена тапија тако и судом потврђени уговор о преносу непокретног имања имају по нашем законнику потпуно исту правну важност, — онда се онај рок у 30. дана предвиђен у § 673. грађ. зак. за прече право куповине има рачунати од дана или судом потврђене тапије, или пак од дана када је уговор о куповини и продаји судом потврђен. Па како је у овоме спору тужилац Светислав тужбу којом је тражио прече право куповине спорног имања поднео суду после 30. дана пошто је уговор о куповини и продаји истог имања судом потврђен, — то се он од тужбеног тражења има и одбити, као што је Апелаци. Суд и пресудио. А овакво мишљење усвојила је Општа седница Касац. Суда од 20. маја 1910. г. бр. 6425.

Касац. је Суд у општој својој Седници од 24. априла 1912. г. бр. 5294. одбацио ове противразлоге, а усвојио примедбе овога одељења.

У смислу горњих примедба, Апелациони је Суд, преиначавајући првостепену

пресуду, пресудио: „да тужилац Светислав има прече право куповине спорног имања његовог оца Мил. Томића...“

Један случај примене § 471. тач. 4. грађ. суд. поступка.

(Одлука Касац. Суда од 5. Септ. 1911. бр. 10481.)

Јеленко Ђ. из С. тужбом својом навео је, да је од станка Ђ. купио један плац за 150. дин. још 15. јуна 1907. год. и куповну цену му потпуно исплатио; па је тражио да суд осуди продавца да му изда тапију, пошто по уверењу суда општине с. Бр. 342. 1911. г. има довољно земље по § 471. грађ. пост.

Тужени Станко навео је, да је доиста тужиоцу продао спорни плац за 150. д. и примио новац, али како по § 471. гр. суд. пост. нема довољно земље, то му ни тапију није могао издати и стога је положио куповну цену, те да се уговор о продаји и куповини раскине.

Првостепени је Суд осудио био туженог Станка, да у року од 30 дана изда тужиоцу Јеленку судом потврђену тапију на спорни плац, што ако не учини у остављеном року, да тужиоцу судска пресуда служи као основ за убаштињење.

Но по жалби туженог Станка, Касац. Суд примедбама својим од 5. септембра 1911. бр. 10451, поништио је ову пресуду првостеп. суда са ових разлога: Пресуда првостеп. суда не одговара закону, јер је изречена на непотпуном извићају, противно § 166. гр. суд. пост., а на име уверење суда општине с. не одговара правилима од 4. фебруара 1877. Бр. 354, прописним за извршење тач. 4а § 471. грађ. пост., јер је према тач. 11. истих правила, суд општински био дужан да у овом уверењу назначи и то: да ли је тужени Станко, како у време закљученог уговора тако и сада имао још коју пореску главу у кући, која је са њим на задружном имању живела, и ако је имао, да ли је и за ту пореску главу остало онолико земље колико закон за свакога задругара одређује, то је суд био дужан да, по званичној дужности, прибави друго уверење у коме ће и то бити назначено. А сем тога, када се у овоме уверењу тврди, да тужени Станко има 4-70 хектара земље заједно са оном земљом коју је купио од дана продаје спорне земље па до дана издања уверења, — онда је ради правилнијег пресуђења потребно да се од суда општинског у томе уверењу које се има прибавити назначи и то, да ли тужени од те купљене земље има тапију да је дакле то имање у несумњивој његовој својини, и да ли би он, сем те купљене земље имао још довољно земље ако би тужиоцу спорну земљу морао уступити. Тек кад суд овакво уверење буде прибавио, и од тужиоца на рочишту узео потребну реч, има да приступи оцени и пресуђењу.

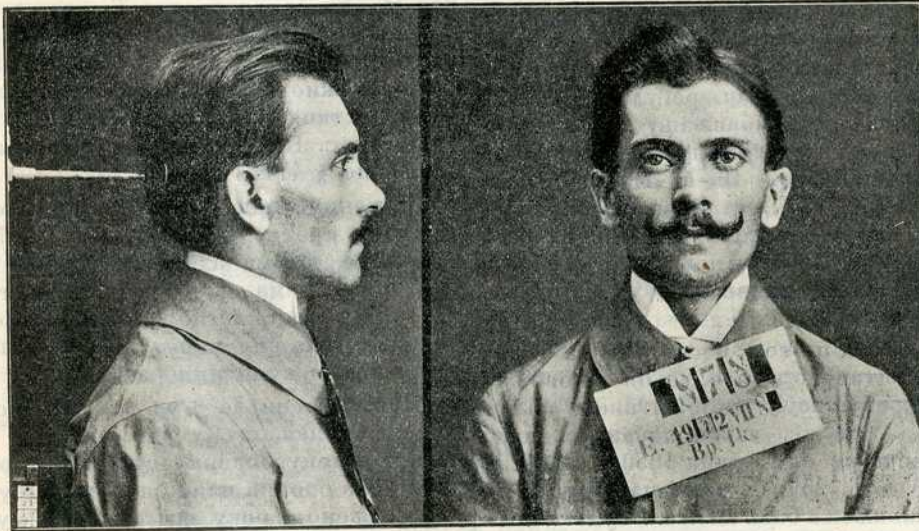
Првостепени је суд усвојио све примедбе и даље поступио по закону.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Мартин Сабо, банкарски чиновник, чију слику износимо, осумњичен је за крађу 6000 крона из Банке Давида Еплера, у улици Краљи, у Пешти.

Мартин Сабо.

Мартин је рођен у Каши, у Мађарској, стар 27 година, висок 163 см. косе смеђе, лица уочљиво бледог.

Акт Управе града Београда Бр. 29740.

Мартин Бургин, осуђеник митровичког казненог завода у А. Угарској, чију слику износимо, побеглао је.

Мартин Бургин.

Он је стар 35 година, висок 160 см. образа дугуљастих у опште смеђ.

Ко га ухвати, добиће 40 крона награде. Акт Управе казненог завода у Митровици Бр. 1519.

Војислав Павловић, из Црног Кала, судски притвореник у Крагујевцу, побеглао је са рада. Стар је 28 година, омален, приномањаст, сув, у оделу од шајка.

Депеша начелства округа крагујевачког Бр. 15867.

Петар Стојаковић, из Земуна, осуђеник митровичког казненог завода, чију слику износимо, побеглао је.

Петар Стојаковић.

Он је стар 27 година, стаса средњег и снажног, у опште приномањаст и бубуљичав по лицу.

Награда за хватање 40 крона.

Акт Управе казненог завода у Митровици Бр. 120.

Милан Јаковљевић, из Бруснице, који одговара за убиство, побеглао је. Стар је 32 године, раста обичног, у опште плав, у оделу селачном.

Депеша начелника ср. таковског Бр. 8779.

Милован Николић, столарски радник, извршио је разне крађе у Трстенику па побеглао. Он је повисок, добро развијен, приномањаст, косе и браде проседе.

Депеша начелника ср. трстеничког Бр. 12168.

Борђе Нешић, из Мраморца, одговара за крађу, али се не зна где је. Он је средњег раста и у опште приномањаст.

Депеша начелника среза јасеничког, округа смедеревског Бр. 12153.

Радован Дамњановић, каља ковачки, извршио је крађу своме газди у Арањеловцу, па побеглао. Стар је око 14 година, омален, плав.

Депеша начелника среза јасеничког, округа крагујевачког Бр. 1520.

Преноручује се полицијским и општинским властима, да за овим побеглим лицима учине најживљу потеру, и у случају проналаска стражарно их унуте властима које су потернице издале, с позивом на означене бројеве акта или депеша.

ТРАЖЕ СЕ

Стојан Стевановић, из Пруговца, касански момак, стар 13 година, висок, сувоњав, отумарао је незнано где.

Депеша начелника среза алексиначког Бр. 14789.

Милосав, син Јове Стевановића, из Д. Љубеша, отумарао је незнано где. Стар је 14 година, у опште плав.

Депеша начелника ср. моравског, округа нишког Бр. 11275.

КРАЂА СТОКЕ

Вучи З. Жикићу, из Звездана, украден је коњ лаке доратасте затворене, стар 3 године, висок 160 см. на челу цветаст, са потсеченим репом.

Депеша начелника ср. зајечарског Бр. 14397.

Обраћа се пажња свима полицијским и општинским властима на ову покрађу.

МАНГУП СТОКА

У атару општине заграбске нађена је мангуп кобила, лаке доратасте, има једну гуку до предњих ногу и на гребену беле лаке.

Тражи се сопственик.

Депеша начелника ср. качерског Бр. 7128.